

omtrent 19 Kr., saa det er nok muligt, at man ad den Vej, jeg her har antydet, kunde, hvis man ikke gik til Frihed for Renten af denne Del af Kapitalen, opnaa omtrent det samme. Med Hensyn til hele det Beløb, som der er Tale om skulde være rentefrit fra Statens Side efter Kommissionerslertallets Forslag, er det saadant noget som 600,000 Kr. aarlig, naar det hele benyttes, og vil altsaa for hvert Aar af Bevillingen andrage 20,000 Kr. og for de 5 Aar saadan noget som 100,000, det er i alt Fald med en rund Sum rigtigt. Men jeg er i øvrigt ikke blind for, at hvis det i disse 5 Aar viser sig, at Sagen finder tilstrækkelig Tilslutning, maa man gaa videre ad samme Vej, og saa maa man naturligvis i sine Beregninger ikke alene tage Hensyn til det Resultat, man kommer til for disse 5 Aars Vedkommende. — Der er et enkelt Punkt i Lovforslaget, som jeg vil tillade mig at sige et Par Ord om, og som jeg for øvrigt ogsaa tror, der er hentydet til af det ærede Medlem for Bælum (S. Jensen); det er det Udtryk, der bruges: *Laaneværdi for Staten*. Nu ser jeg jo vel, at dette Udtryk præciseres eller defineres i § 7, men det forekommer mig i og for sig nok saa rigtigt, saaledes som Kommissionen foreslog, at denne Værdi blev staaet fast af Burderingsmænd, som i dette Tilfælde passende kunde være Amtskommissionen, der i Regeringens Lovforslag i det væsentlige med Hensyn til hele Burderingen og Bedømmelsen af Lodderne, Tilsynet osv. sættes i Stedet for Kreditforeningens Burderingsmænd. Her er der af et æret Medlem, det ærede Medlem for Skanderborg Amts 5te Valgkreds (Byriel-Jensen), anført over, at der ikke med Hensyn til de Mænd, som skulle vælges til disse Amtskommissioner, var Indstillingsret for Landbosforeningerne. Jeg kan ikke se, der er nogen Grund hertil. Den Indstillingsret for Landbosforeningerne, som det ærede Medlem her hentyder til, nemlig Indstillingsretten med Hensyn til Dommere ved Dyrskuer, er selvfølgelig noget helt andet og ligger Landbosforeningernes Omraade ganske anderledes nær, jeg ser ikke andet, end at Amtsrådet overhovedet er en Institution, som meget vel vil kunne træffe det rette med Hensyn til de Punkter, her er Tale om, og jeg finder det Angreb, der i saa Henseende blev rettet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (S. Jensen), ganske uberettiget. Den almindelige Vælgerklasse er jo repræsenteret i Amtsrådet lige saa vel som i den saakaldte privilegerede Vælgerklasse. — Ja, dermed skal jeg tillade mig at slutte, idet jeg blot vil betone, at den Maaade, hvorpaa Sagen blev tagen

af det ærede Medlem, som først havde Ordet, det ærede Medlem for Bælum (S. Jensen), varsler i alt Fald godt for, at vi ad Forhandlingens Vej kunne komme til et Resultat i denne Sag, noget, som jeg i høj Grad vil ønske, fordi jeg betragter det som noget, der er af ret væsentlig Betydning for Forholdene paa Landet i enhver Henseende, og saa i social Henseende, om vi kunde faa dannet en saa talrig Klasse af besiddende Husmænd af denne Art som mulig. Jeg kan ogsaa fuldt vel forstaa, hvorfor det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds var saa meget imod, at man gik denne Vej, thi jeg tror ganske vist ikke, at dette vil være til Gavn for dem, der hylde de socialistiske Anskuelser. Tværtimod tror jeg, at kunde vi gaa denne Vej, og kunde det lykkes os at komme frem ad denne Vej med et Lovforslag som dette eller et lignende, vilde vi derved ganske sikkert modarbejde de Herrers Anskuelser. Derfor vilde vi imidlertid ingenlunde medvirke til at skabe uafhængige Arbejdere i den Forstand, hvori dette Udtryk her er brugt, thi jeg kan fuldt ud være enig i, hvad der er udtalt fra forskellige Sider i Salen, at det til Dels — thi det er jo det, der er Tale om — at arbejde for andre, er i og for sig ikke Uafhængighed. Ellers gad jeg da nok vide, hvor mange der er selvstændige!

R. Clausen: Hvis den ærede Minister havde sagt sit sidste Ord ved Fremlæggelsen af dette Lovforslag, vilde der ikke være meget Haab om at faa det gennemført, men det har han formentlig ikke. Efterhaanden som Forhandlingen skrider frem, og de forskellige Meninger fremsættes, antager jeg, at den ærede Minister vil tage det fornødne Hensyn til dem. Jeg er i alt væsentligt enig med det ærede Medlem for Bælum (S. Jensen) i hans Hovedbetragtning især af de to store Spørgsmaal: hvor stor en Sum Landarbejderen skal eje for at komme i Betragtning, og hvilken Rente der skal ydes til Staten. Skal en Landarbejder udrede 800 Kr., er jeg bange for, at man skyder over Maalet, og at kun de komme i Betragtning, der enten have Arv eller et rigt Giftermaal i Baghaanden, men derimod ikke de rigtig stræbsomme og sparsommelige Arbejdere. Kommissionen foreslog at sætte Summen til 400 Kr., idet man havde til Hensigt derved at fremme Sparsommelighed, fremhjelpe Foll til efterhaanden selv at kunne skaffe fornøden Kapital for at komme i Besiddelse af en saadan Huslod. Hvad Rentebelsen angaar, foreslaar Kommissionen, at der ikke skal svares Rente af 600 Kr.